

Calcium met vitamine D en heupfracturen

Vraagstelling

Geeft een supplement van calcium met vitamine D een verminderd risico op (heup)fracturen?

Betekenis voor huisarts en patiënt

Uit dit onderzoek blijkt dat het geven van een supplement van calcium met vitamine D het aantal heupfracturen niet significant reduceert ondanks een lichte verbetering van de botmineraaldichtheid. Wel geeft het een verhoogde kans op nierstenen. Het voorschrijven van een dergelijk supplement ter voorkoming van (heup)fracturen is dus zeker niet evidence-based. Dit onderzoek ondersteunt de NHG-Standaard Osteoporose waarin geadviseerd wordt om calcium en vitamine D alleen op indicatie en niet routinematig voor te schrijven bij gezonde ouderen.

Korte beschrijving

Inleiding Indien het geven van extra calcium met vitamine D een positief effect zou hebben op osteoporose zou dit kunnen leiden tot minder heupfracturen. De onderzoekers gingen na in een dubbelblind gerandomiseerd onderzoek na of een inname van 1000 mg calcium met 400 IU vitamine D₃ een verminderd risico geeft op het ontstaan van (heup)fracturen.¹

Onderzoeksopzet Het betreft een placebocontroleerd onderzoek. De interventiegroep kreeg 1000 mg calcium en 400 IU vitamine D, de controlegroep een placebo. Elk jaar na inclusie was er een follow-up door middel van een vragenlijst, anamnese en lichamelijk onderzoek; elk halfjaar vond een telefonische controle of controle in de kliniek plaats.

Patiëntenpopulatie Voor het onderzoek werden 36.282 gezonde postmenopauzale vrouwen in de leeftijdscategorie van 50-79 jaar ingesloten. Uitgesloten waren vrouwen met hypercalciëmie, nierstenen, corticosteroiden- of calcitriolgebruik.

Uitkomstmaat Botfracturen (heup, pols, lumbale wervels) werden röntgenologisch vastgesteld. Een subgroep van 2431 vrouwen onderging een botmineraaldichtheidsmeting bijinclusie en in de follow-upperiode na 3, 6 en 9 jaar. Analyse vond plaats via het intention-to-treatprincipe. Er werden relatieve risico's (RR) met 95%-betrouwbaarheidsintervallen berekend voor de botdichtheid en diverse fracturen.

Resultaten De twee groepen (18.176 met supplement, 18.106 met placebo) waren gelijk wat betreft basiskarakteristieken. In de interventiegroep kwamen 2102 fracturen (175 heupfracturen) voor en in de placebogroep 2158 fracturen (199 heupfracturen). Het RR voor alle fracturen was

0,96 (95%-BI 0,91-1,02). Voor heupfracturen was het RR 0,88 (95%-BI 0,72-1,08). Ook voor wervel- en polsfracturen was er geen significant verschil. De botmineraaldichtheid van de heup bleek gering, maar wel significant te verbeteren in vergelijking met de placebogroep na 9 jaar.

Er waren geen significante risicoverschillen op overlijden, hart- en vaatziekten of kanker. Wel was er een significant verhoogd risico op het ontwikkelen van nierstenen: 449 vrouwen in de interventiegroep versus 381 vrouwen in de placebogroep (RR 1,17; 95%-BI 1,02-1,34).

Conclusie van de onderzoekers Bij postmenopauzale vrouwen met een gezonde levensstijl vermindert een supplement met 1000 mg calcium en 400 IU vitamine D het risico op (heup) fracturen niet, ondanks een kleine verbetering van botmineraaldichtheid. Wel is er een grotere kans op het ontwikkelen van nierstenen bij calcium- en vitamine-D-suppletie.

Bewijskracht Gerandomiseerd placebocontroleerd dubbelblind onderzoek (1b).²

Mark Smit, Arie Knuistingh Neven

1 Jackson RD, LaCroix AZ, Gass M, Wallace RB, Robbins J, Lewis CE, et al. Calcium plus vitamin D supplementation and the risk of fractures. *N Engl J Med* 2006;354:669-83.

2 www.infopoems.com/level.html

Cochrane-reviews

Rimonabant bij overgewicht

Curioni C, André C. Rimonabant for overweight or obesity. *Cochrane Database of Systematic Reviews* 2006, Issue 4. DOI: 10.1002/14651858.CD006162.pub2

Achtergrond Wereldwijd neemt de prevalentie van overgewicht toe met als gevolg een veelheid van aandoeningen en verminderde kwaliteit van leven. Rimonabant is de eerste selectieve cannabinoid-1-receptorantagonist die als medicament op de markt komt. De stof moduleert het eetlust- en verzadigingsgevoel, maar ook het eetgedrag. Het

resultaat is dat er minder wordt gegeten.

Doel Het vaststellen van de effecten van rimonabant op mensen met overgewicht. Hiertoe werd uitgebreid naar RCT's in de literatuur gezocht. De primaire uitkomstmaten waren gewichtsverlies, morbiditeit en bijwerkingen.

Methode De reviewers zochten in MEDLINE, EMBASE, The Cochrane Library, LIL-ACS, databases van lopende trials en literatuurlijsten naar relevante trials. Zij zochten het laatst in juni 2006. Deelnemers waren 18 jaar en ouder en hadden een stabiel overgewicht (BMI > 27 kg/m²). De interven-

ties waren telkens placebo, 5 mg rimonabant of 20 mg rimonabant eenmaal daags, samen met een energiebeperkt dieet. De primaire uitkomstmaat was het verschil in gewicht tussen aanvang en einde van het onderzoek. Telkens werden alle bijwerkingen geregistreerd. De kwaliteit van leven werd in één onderzoek gemeten, maar de resultaten werden niet beschreven. De auteurs en de sponsor – de fabrikant van rimonabant – reageerden niet op vragen om verduidelijking van de gegevens.

Resultaten Slechts vier onderzoeken konden worden ingesloten. Het ging om gerandomiseerde gecontroleerde multi-